

*(Дата на утвърждаване: 12.03.2025 г.)
Протокол № 239 от 10.03.2025г.*

УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СХЕМА ЗА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

ПОМОЩ ЗА СЕРТИФИЦИРАНЕ НА СТОПАНСТВА В СЕКТОР „ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ“ ПО СТАНДАРТА GLOBALG.A.P.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Правно основание:

1.1. Чл. 20, параграф 1, буква „а“, параграф 2, буква „в“ и параграфи от 3 до 6 от Регламент (ЕС) 2022/2472 на Комисията от 14 декември 2022 година относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (Регламент 2022/2472);

1.2. Насоки за най-добри практики на ЕС за схемите за доброволно сертифициране на селскостопански продукти и храни съгласно чл. 20, параграф 2, т. в) на Регламент 2022/2472;

1.3. Чл. 11, ал. 2, т. 1 и чл. 12, ал. 2, т.1, буква „а“, във връзка с чл. 9, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители;

1.4. Чл. 30 от Правилника за прилагане на Закона за държавните помощи;

1.5. Решение на Управителен съвет на ДФ “Земеделие“, Протокол № 239 от 10.03.2025 г.

2. Цел на помощта:

Целта на помощта е чрез въвеждане на стандарта GLOBALG.A.P. да се оптимизира процеса по производство на качествени селскостопански продукти в сектор „Плодове и зеленчуци“, да се намали използването на химически суровини и да се сведе до минимум вредното въздействие върху околната среда на земеделските операции.

3. Ползватели

3.1. Помощта се предоставя на микро-, малки и средни предприятия - земеделски стопани, както и на признати¹ групи или организации на производители в сектор „Плодове и зеленчуци“ (групи/организации), отговарящи на следните условия:

- да са регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (за бенефициери, които са признати групи/организации на производители – членовете им да са регистрирани по Наредба №3/1999 г.);

- да отговарят на определението и условията за микро-, малки и средни предприятия съгласно Приложение I от Регламент 2022/2472;

- да не са предприятия в затруднено положение² по смисъла на чл. 2, т. 59 на Регламент 2022/2472;

¹ По реда на специфичното национално законодателство, уреждащо условията и реда за признаване на организации на производители на земеделски продукти, асоциации на организации на производители и на междубраншови организации и на групи производители.

² Дефиниция за „предприятие в затруднено положение“ означава предприятие, по отношение на което е изпълнено поне едно от следните обстоятелства:

а) в случай на дружество с ограничена отговорност (което не е МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което е извършило своята първа търговска продажба преди най-много 7 години и което отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато неговият записан акционерен капитал е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато

- да нямат изискуеми задължения към Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ), в т.ч. и за групата/организацията;

- да нямат изискуеми публични задължения към държавния бюджет, в т.ч. и за групата/организацията;

3.2. Помощта се предоставя само за „ново участие“ в стандарта GLOBALGAP, съгласно изискванията на чл. 20, параграф 1, б. „а“ от Регламент 2022/2472. **Условието се прилага при първо кандидатстване (ново участие) по схемата за подпомагане.**

Помощта се предоставя за максимален период от седем години, включително за участие по държавната помощ, започнало по предходната схема (SA.52178 (2018/XA)), съгласно чл. 20, т. 5 от Регламент 2022/2472.

4. Изисквания към органа по сертификация на земеделските стопанства:

4.1. Сертифициращата организация следва да е получила одобрение от GLOBALG.A.P. и да е носител на валидна акредитация.

Сертифицирането за съответствие с изискванията на схемата следва да се извършва от независим орган, акредитиран:

- от орган по акредитация, който е подписал Меморандум за сътрудничество със собственика на стандарта GLOBALG.A.P. (MoU) и е страна по многостранното споразумение (MLA) за признаване на сертификати на продукти към Международния акредитационен форум (IAF); или

- от националния орган по акредитация, определен от държавата членка съгласно Регламент (ЕО) № 765/2008, съгласно съответните европейски или международни стандарти и ръководства, определящи общите изисквания към органите, които работят със системите за сертификация на продукти.

Сертифициращата организация, спазвайки посочените по-горе условия, следва да присъства в списъка на сертифициращите организации, наличен на интернет страницата на GLOBALG.A.P. (проверява се по служебен ред от ДФЗ):

https://www.globalgap.org/uk_en/what-we-do/the-gg-system/certification/Approved-CBs/index.html

4.2. Сертифициране може да се извършва от всеки квалифициран и акредитиран сертифициращ орган, присъстващ в списъка на сертифициращите организации, наличен на интернет страницата на GLOBALG.A.P., без се да налагат географски ограничения.

5. Срок на прилагане: от датата на получаване на окончателния номер на помощта в регистъра на държавните помощи на Европейската комисия до 31.12.2029 г. (съгласно чл. 64 от Регламент (ЕС) 2022/2472).

6. Максимален интензитет на помощта и приемливи разходи:

приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надхвърля половината от записания акционерен капитал. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество с ограничена отговорност“ се разбира по-специално видовете дружества, посочени в приложение I към Директива 2013/34/ЕС (37), а понятието „акционерен капитал“ включва, когато е уместно, премии от акции;

б) в случай на дружество, при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството (което не е МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което е извършило своята първа търговска продажба преди най-много 7 години и което отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато капиталът, вписан в баланса на дружеството, е намалал с повече от половината поради натрупани загуби. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество, при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството“, се разбира по-специално типовете дружества, посочени в приложение II към Директива 2013/34/ЕС; **в)** когато предприятието е в процедура по колективна несъстоятелност или отговаря на критериите на своето вътрешно право, за да бъде обект на процедура по колективна несъстоятелност по искане на неговите кредитори; **г)** когато предприятието е получило помощ за оздравяване и все още не е възстановило заема или не е прекратило гаранцията, или е получило помощ за реструктуриране и все още е обект на план за реструктуриране; **д)** когато предприятието не е МСП и през последните две години: **1)** съотношението задължения/собствен капитал на предприятието е било по-голямо от 7,5; и **2)** съотношението за лихвено покритие на предприятието, изчислено на основата на EBITDA, е било под 1,0;

6.1. Помощта се предоставя на производителите на селскостопански продукти като годишен стимул под формата на плащане, чийто размер се определя в съответствие с размера на постоянните разходи³ (съгласно чл. 2 Определения, параграф 27 от Регламент 2022/2472), възникващи от участието в схемите за добри земеделски практики (или Интегрирано Управление на фермите, GLOBALG.A.P.).

6.2. Помощта се предоставя за максимален период от седем години и е ограничена до:

- 1 500 лв., с включено ДДС, на бенефициер годишно, при спазване изискването на т. 7.3. от Раздел I;

- 6 000 лв., с включено ДДС на група/организация годишно, при спазване изискването на т. 7.3. от Раздел I.

6.3. Разходите по въвеждане на добри земеделски практики спрямо изискванията на стандарт GLOBALG.A.P., ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ и допълнителни модули към него (например GRASP - оценка на риска за социални дейности), включват следните услуги по сертифициране от сертифициращи организации, одобрени от GLOBALG.A.P. и отговарящи на изискванията по т.4 от Раздел I, за удостоверяване въвеждането на добри производствени практики:

6.3.1. регистриране на производителя или групата/организацията в базата данни на GLOBALG.A.P. и получаване на GLOBALG.A.P. номер – GGN, универсален идентификационен номер на всеки производител;

6.3.2. извършване на сертификационен одит/инспекция;

6.3.3. издаване на сертификат GLOBALG.A.P./сертификационна такса.

Задължителен краен резултат е получаването на валиден сертификат за съответствие със стандарта GLOBALG.A.P. Интегрирано Управление на фермите(I.F.A.), подобхват „Плодове и зеленчуци“ всяка година, в която земеделският стопанин или групата/организацията предвижда да участва в схемата за подпомагане.

Средствата, заплатени от земеделския стопанин или групата/организацията на сертифициращия орган през съответната година за сертификация на стопанството, не подлежат на възстановяване от Държавен фонд „Земеделие“, в случай че земеделският стопанин или групата/организацията не е/са получил/и сертификат.

7. Недопустими разходи за подпомагане:

7.1. Разходи по въвеждане на стандарта за качество, които са направени преди подаване на заявлението по т. 1 от Раздел II до ДФЗ;

7.2. Инвестиционни разходи, свързани с въвеждането на добрите земеделски практики;

7.3. Данъкът върху добавената стойност (ДДС) не е допустим за подпомагане, освен в случаите, когато не подлежи на възстановяване съгласно законодателството в областта на ДДС.

8. Бюджет:

Бюджетът по помощта за 2025 г. е **100 000 лв.**

Размерът на помощта за всяка година (годишен размер) се определя в годишния бюджет на ДФЗ и се предоставя след решение на Управителния съвет на ДФ „Земеделие“ в рамките на максималния бюджет.

Когато сумата на заявените средства надхвърля размера на определения годишен бюджет, се прилага коефициент на редукция, с който се преизчислява размерът на помощта на всеки заявител.

³ „постоянни разходи, произтичащи от участие в схема за качество“, означава разходите, възникнали от присъединяването към подпомагана схема за качество, и годишната вноска за участие в такава схема за качество, включително, когато е необходимо, разходите за проверки, които се изискват за удостоверяване на спазването на спецификациите на схемата за качество;

II. РЕД, ДОКУМЕНТИ И НАЧИН НА ПРЕДОСТАВЯНЕ

1. Земеделският стопанин или групата/организацията подава заявление⁴ за подпомагане по образец, генерирано от Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), в териториалните структури на ДФЗ, по постоянния адрес на физическото лице или едноличния търговец или по седалището на юридическото лице.

Ежегодно, (в рамките на определения срок в Указанията по т. IV), земеделският стопанин или групата/организацията подава заявление за подпомагане. Кандидатства се лично или чрез упълномощено лице, след представяне на нотариално заверено пълномощно по образец, изготвен от ДФЗ. В заявлението се декларира: земеделската култура/и, които ще са обект на сертифициране, както и следните обстоятелства:

- обстоятелството, че попадат в категория МСП. В случаите на група/организация, същото се декларира за групата/организацията;

- че не е предприятие в затруднено положение. В случаите на група/организация, същото се декларира за групата/организацията;

- наличие/липса на друго публично финансиране за същите дейности по въвеждане на стандарта за качество GLOBALG.A.P. В случаите на група/организация, същото се декларира за групата/организацията;

- регистрация по ЗДДС. В случаите на група/организация, същото се декларира за групата/организацията;

- декларация от земеделския стопанин или групата/организацията за „ново участие“ (при първо кандидатстване);

2. Съпътстващи документи към заявлението за подпомагане:

2.1. Решение на компетентния орган на управление на юридическото лице за ползване на помощта. В случаите на група/организация – на групата/организацията;

2.2. Удостоверение за актуална банкова сметка, по която ще бъде преведена сумата. В случаите на група/организация – на групата/организацията;

2.3. Заповед за признаване на групата/организацията на производители – важи за кандидати признати групи/организации на производители;

2.4. Документи, издадени служебно в резултат на извършени проверки от отдели ПСМП:

а) извлечение от регистър на МЗХ по Наредба 3 от 1999 г., удостоверяващо актуална регистрация на земеделския стопанин. (В случаите на група/организация на производителите – регистрация на членовете);

б) таблица на използваните парцели на земеделското стопанство от ИСАК, удостоверяващо ползването на земеделските земи - извлечение от Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) за обработваните площи. В случаите на група/организация – извлечение за членовете;

в) извлечение от регистър на МЗХ по Наредба 3 от 1999 г., от анкетен формуляр (*в случай на неочертване на площите в ИСАК*) за обработваните площи. В случаите на група/организация – извлечение за членовете;

г) извлечение от регистър „Лоши вземания“ в ИСАК, удостоверяващо дали бенефициерът има изискуеми задължения към Фонда;

д) разпечатка от проверка за наличие или липса на публични задължения на бенефициера към държавния бюджет, от официалната интернет страница на НАП. Проверката се извършва служебно към момента на кандидатстване. В случай на наличие на задължения, ОД на ДФ „Земеделие“ изпраща уведомително писмо, като се дава срок от 10 дни от датата на получаване

⁴ При спазване изискването за стимулиращ ефект в чл. 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/2472, заявлението за помощ следва да съдържа поне следната информация:

- 1) наименованието и размера на предприятието?;
- 2) описание на проекта или дейността, включително съответната начална и крайна дата;
- 3) местонахождението на проекта или дейността;
- 4) списък с допустимите разходи;
- 5) вида (безвъзмездна помощ, заем, гаранция, възстановяем аванс или друг вид) и размера на публичното финансиране, необходимо за проекта/дейността.

на писмото от страна на бенефициера да се погасят задълженията. При неизпълнение, заявлението се отхвърля и бенефициерът не подлежи на подпомагане.;

е) разпечатка от проверка за наличие или липса на данни за кандидата (земеделския стопанин или групата/организацията) на официалната страница на GLOBALG.A.P., на електронния адрес по т. 4. от настоящия раздел;

3. Държавен фонд „Земеделие“ извършва проверка за спазването на изискванията за допустимост на заявлението.

4. Във връзка с изискването по т. 3.2. за „ново участие“ от Раздел I, ДФЗ извършва проверка на земеделския стопанин или групата/организацията на официалната страница на GLOBALG.A.P. на следния адрес: <https://database.globalgap.org/globalgap/search/SearchMain.faces?init=1>, като заявителят не следва да присъства в базата данни на производителите с валиден сертификат при първо кандидатстване.

5. Държавен фонд „Земеделие“ одобрява кандидата и го уведомява за това.

6. След приключила успешно сертификация, земеделският стопанин или групата/организацията предоставя в ДФЗ следните документи:

6.1. Копие на фактура, издадена от сертифицираща организация по т. 4 от Раздел I, за извършените от нея дейности по сертификация на земеделския стопанин. Представя се и оригинала на фактурата за проверка на съответствие. Във фактурата следва да е посочен: GGN номер, идентифициращ земеделския стопанин или групата/организацията;

6.2. Копие на платежен документ, удостоверяващ извършено плащане на фактурата;

6.3. Копие на сертификат, издаден от сертифициращата организация. Представя се и оригинал за проверка на съответствие;

Документите по т. 6 се представят на български или преведени на български от заклет преводач. Ако сертификатът и/или фактурата са двуезични - издадени на чужд и български език в оригинал, то превод от заклет преводач не се изисква.

7. Държавен фонд „Земеделие“ прилага разпечатка за извършена проверка за валидност на сертификата в базата данни на официалната страница на GLOBALG.A.P. на следния адрес:

<https://database.globalgap.org/globalgap/search/SearchMain.faces?init=1>

Проверката се извършва по GGN номер, който е тринадесет цифрен уникален номер, идентифициращ всеки производител и/или индивидуален член на група в базата данни на GLOBALG.A.P. Прилага се разпечатка от извършената служебна проверка.

8. Документи, освен посочените в т.6, раздел II, както и такива, които не са изрично изискани не се вземат предвид.

9. Държавен фонд „Земеделие“ превежда дължимата сума по банковата сметка на земеделския стопанин или групата/организацията в срок до 30 работни дни от представяне на документите по т. 6 на настоящия раздел.

10. При представяне на документи по т.6, раздел II, е необходимо да се спазва изискването за стимулиращ ефект (чл. 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/2472), т.е. работата по проекта или дейността, предмет на подпомагане с държавната помощ, не може да започне преди подаване на писмено заявление до предоставящия орган (ДФЗ).

III. КОНТРОЛ И ОТГОВОРНОСТИ

1. Държавен фонд „Земеделие“ може да изисква информация и документи от земеделските стопани във връзка с доказването на правомерното използване на помощта.

2. При констатирано нецелево използване на помощта, включително и при анулирани фактури, при деклариране на неверни данни, при представяне на неистински документи, помощта подлежи на връщане. Вземането става изискуемо, ведно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

3. В случай на двойно финансиране, настоящата помощ става изискуема и подлежи на възстановяване, заедно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

4. Предоставените финансови средства по настоящата държавна помощ, имат характер на публично вземане. Принудително събиране на тези средства се осъществява от ДФ “Земеделие“ по реда на ЗПЗП, АПК и ДОПК

IV. СРОКОВЕ НА ПОМОЩТА

1. **Срок за кандидатстване: от 17 март до 31 октомври 2025 г.**
2. Срок за представяне на документи по т. 6 на Раздел II от настоящите указания: **до 28 ноември 2025 г.**
3. Срок за изплащане на средствата по схемата за подпомагане: **до 30 работни дни** от представяне на документите по т. 6 на Раздел II от настоящите указания

V. СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

1. Помощта съгласно тази схема е вид държавна помощ, предоставена при условията на правото на Европейския съюз.
2. Земеделски стопани, които не са микро -, малки или средни предприятия по смисъла на Регламент 2022/2472 нямат право на помощта.
3. При спазване изискването за стимулиращ ефект (чл. 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/2472), работата по проекта или дейността, предмет на подпомагане с държавната помощ, не може да започне преди подаване на писмено заявление до предоставящия орган.
4. Земеделски стопани, които са предприятия в затруднено положение по смисъла на Регламент 2022/2472 нямат право на помощта.
5. Помощта се предоставя на производителите на селскостопански продукти като годишен стимул под формата на плащане, чийто размер се определя в съответствие с размера на постоянните разходи, възникващи от участието в схемите за качество за максимален период от седем години.
6. Земеделски стопани, които са предприятия - обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, нямат право на помощта.
7. Помощта не се предоставя за покриване на разходите за контрола, осъществяван от самия бенефициер, или когато законодателството на Съюза предвижда разходите за контрол да бъдат поети от производителите на селскостопански продукти и групите такива производители, без да посочва реалния размер на таксите.
8. Помощта се предоставя за максимален период от седем години.
9. Помощта е достъпна за всички отговарящи на критериите предприятия в съответната област въз основа на обективно определени условия.
10. Помощта може да се натрупва с:
 - а) всякаква друга държавна помощ, доколкото тези мерки се отнасят до различни установими допустими разходи;
 - б) всякаква друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които частично или напълно се припокриват само ако това натрупване не води до надвишаване на най-високия интензитет на помощта или размер на помощта, приложими за тази помощ по силата на настоящия регламент.
11. Помощта не се прилага за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощ, която е пряко свързана с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи по износната дейност;
12. Предоставянето на помощ по схемата не може да е обвързано с условие за преференциално използване на местни продукти за сметка на вносни такива;
13. Не се предоставя помощ, която поради своето естество, поради придружаващите я условия или поради метода на нейното финансиране — води до неотделимо нарушение на законодателството на Съюза, по-специално:
 - а) помощи, чието предоставяне е свързано със задължението бенефициерът да използва местно произведени стоки или услуги;
 - б) помощи, които ограничават възможността бенефициерите да се възползват от резултатите от научноизследователска и развойна дейност и иновации в други държави членки;

14. Съгласно чл. 7, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/2472 сумите за Данък добавена стойност (ДДС) не следва да са допустими за помощ, освен в случаите, когато не се възстановяват съгласно националното законодателство, свързано с ДДС.

15. Публикуване и информация

Във връзка с изпълнение на изискванията на чл. 9 от Регламент (ЕС) 2022/2472 на уебсайта на Министерство на земеделието и храните се поддържа актуален списък на държавните помощи, съдържащ информация за видовете помощи, период на подпомагане, правно основание, цел, форма и интензитет на помощта, както и препращане към официалния уебсайт на Комисията, където са публикувани всички държавни помощи (обобщена информация, в случаите на помощи освободени от нотификация или решенията на ЕК относно съвместимостта с правилата за държавни помощи).

На уебсайта на предоставящия орган на държавни помощи в земеделието - Държавен фонд „Земеделие” се публикуват указания за прилагане на всички държавни помощи в земеделието, попадащи в обхвата на груповото освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

При спазване изискването за прозрачност и публикуване на информацията, в съответствие с чл. 9, параграф 1, б. "в" от Регламент (ЕС) 2022/2472, на сайта на ДФ ”Земеделие” се публикува информация за всяка отпусната индивидуална помощ, надхвърляща 10 000 EUR за бенефициери, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство

16. Наблюдение - съгласно чл. 13 от Регламент (ЕС) 2022/2472 в Министерство на земеделието и храните се съхранява официална документация и информация относно изпратените уведомления до Европейската комисия, решенията на ЕК за схемите за държавна помощ, помощите, попадащи в обхвата на групово освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

Подробните записи с информация и подкрепяща документация, чрез които може да се установи изпълнението на всички условия, определени в Регламент (ЕС) 2022/2472, се съхраняват за период от 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата за помощ.

В ДФ ”Земеделие” се съхраняват документите по Раздел II от настоящата схема.

17. В съответствие с чл. 10 от Закона за държавните помощи, ДФ ”Земеделие” е администратор по отношение на прилагането и предоставянето на помощта.

За МЗХ

Заместник-министър: (П)
Иван Капитанов

За ДФ ”Земеделие”

Изпълнителен директор: (П)
Ива Иванова